

Anonimizált változat

Fordítás

C-284/24 – 1

C-284/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. április 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

High Court (Írország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. április 12.

Felperes:

LD

Alperesek:

Criminal Injuries Compensation Tribunal

Minister for Justice and Equality (az igazságügyért és az esélyegyenlőségért felelős miniszter)

Írország

Attorney General (főügyész)

[omissis]

A HIGH COURT (FELSŐBÍRÓSÁG, ÍRORSZÁG)

[omissis]

[Nemzeti hivatkozás]

[omissis]

**AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS
267. CIKKE ALAPJÁN AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELÉ
TERJESZTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA UTALÁS
TÁRGYÁBAN**

[omissis] [a felek megjelölése]

[omissis] [A nemzeti eljárásnak a kérdés előterjesztésére vonatkozó döntéshez vezető szakaszai]

[omissis] mivel a [High] Court (felsőbíróság) 2023. július 28-án úgy döntött, hogy a határozathozatalt az Európai Unió Bíróságához intézett, formális előzetes döntéshozatal iránti kérelem céljából elhalasztja [omissis]

mivel 2024. március 22-án a mellékletként csatolt írásbeli ítélet elektronikus úton történő kézbesítésére került sor

mivel a felek [omissis] az Európai Unió Bíróságához intézendő kérelem elősegítése érdekében alátámasztó dokumentumokat nyújtottak be, amelyek csatolásra kerültek az említett írásbeli ítélethez [omissis] [omissis] [omissis], ideértve a felperes sérüléseit részletező három orvosi jelentést is [omissis]

ELRENDELI, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke értelmében elbírálás végett az Európai Unió Bírósága elé terjesszék a [High] Court (felsőbíróság) 2024. március 22-én hozott írásbeli ítéletében [omissis] ismertetett kérdéseket [omissis], a következő szöveggel[:]

[omissis] [az alábbiakban szereplő kérdések megismétlése]

ELRENDELI TOVÁBBÁ, hogy a jelen eljárás az Európai Unió Bírósága határozatának meghozataláig felfüggesztésre kerüljön

A [High] Court (felsőbíróság) az eddig felmerült költségek viseléséről nem határoz

[omissis]

[omissis] [a hivatalvezető neve]

HIVATALVEZETŐ

Kiállítva: 2024. április 22.

[omissis] [a felek képviselői]

A fent említett melléklet

[omissis]

A HIGH COURT (FELSŐBÍRÓSÁG)

[2024] IEHC 171

[omissis]

2024. MÁRCIUS 22.[omissis] [**nemzeti nyilvántartási szám**][omissis] [**a felek ismételt megjelölése**]**A KÉRDÉST ELŐTERJESZTŐ BÍRÓSÁG AZONOSÍTÁSA**

- 1 E kérelmet a High Court of Ireland (Írország felsőbírósága) [omissis] (a továbbiakban: *kérdést előterjesztő bíróság*) terjeszti elő [omissis]
- 2 [omissis] [a megküldés részletei]

AZ ALAPELJÁRÁS FELEINEK AZONOSÍTÁSA

- 3 [omissis]

A JOGVITA TÁRGYA

- 4 A jelen eljárás (a továbbiakban: **Eljárás**) a felperes által a Criminal Injuries Compensation Tribunalhoz (a bűncselekménnyel okozott károk tekintetében nyújtandó kárenyhítéssel foglalkozó bíróság, továbbiakban: **Tribunal**) benyújtott, a Scheme of Compensation for Personal Injuries Criminally Inflicted (bűncselekménnyel okozott személyi sérülések tekintetében nyújtandó kárenyhítésre vonatkozó rendszer, a továbbiakban: **Rendszer**) alapján történő kárenyhítés iránti kérelemre vonatkozik.
- 5 A Rendszer egy nem jogszabályon alapuló mechanizmus, amelynek révén az állam jelenleg eleget tesz a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/80/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: **kárenyhítésről szóló irányelv**) alapján fennálló kötelezettségeinek.¹ Az elsőrendű alperes, a Tribunal az Írországban a Rendszer kezeléséért felelős szerv. A másodrendű alperes minisztérium, amely felelősséggel tartozik annak biztosításáért, hogy a Tribunal a Rendszert hatékonyan működtesse. A harmadrendű alperes a másodrendű alperes, annak alkalmazottai és/vagy képviselői intézkedéseiről jogi felelősséggel tartozó jogi személy. A negyedrendű alperes az ír alkotmány által kijelölt azon állami jogi tisztviselő, [aki] képviselőként perelhető. Az első-, a

¹ Noha a Rendszer lényegesen korábbi, mint a kárenyhítési irányelv.

másod-, a harmad- és a negyedrendű alperes a továbbiakban [együttesen]: alperesek és/vagy állam.

- 6 Az Eljárásban felmerülő, a 267. cikk szerinti jelen kérelem szükségességét megalapozó kérdés az, hogy az általános károkért, többek között a lelki sérelemért („fájdalom és szenvedés” vagy *pretium doloris*) nyújtandó kárenyhítésnek a Rendszerből való kizárása azt jelenti-e, hogy nem juttatják érvényre a felperesnek a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti igazságos és megfelelő kárenyhítéshez való jogát. A kérdést előterjesztő bíróság előtti valamennyi fél egyetért abban, hogy a 267. cikk szerinti kérelemre van szükség.

AZ ALAPUL SZOLGÁLÓ LÉNYEGES TÉNYEK

A személy elleni erőszak

- 7 A felperes, aki Spanyolországban született és szakképzett szoftvermérnök, 2015. július 12-én bűncselekményt megvalósító súlyos személy elleni erőszak áldozatává vált Írországbán, amikor személyek egy csoportja az otthona előtt az utcán megtámadta. Három személyt, akik közül kettő fiatalkorú volt, a személy elleni erőszakból eredő különböző bűncselekmények miatt büntetőeljárás alá vontak és elítéltek. A felperes nem tudta megállapítani a fiatalkorú támadók személyazonosságát.
- 8 A felperes a személy elleni erőszak során jelentős és tartós szemsérülést és egyéb sérüléseket szenvedett. Sérüléseinek részleteit a solicitora által a nevében a Tribunalhoz benyújtott kérelemben a következőképpen írták le:

A (felperest) egy négy személyből álló csoport megtámadta, erősen megrúgták, amelynek következtében elesett, majd ezt követően, amíg a földön feküdt, körülbelül 20 percen keresztül tovább rugdosták. A (felperes) a támadás során eszméletét veszítette. Több szemsérülést szenvedett, többek között szemgödörccsont-törést a bal szeme alsó részén, igen közel a látóideghez. Mindkét szemét érintő műtéten kellett átesnie, és bal szemére részlegesen elvesztette a látását. Jelenleg kettős látásban szenved a szemizom elmozdulása miatt. A (felperes) állkapocs-csontja eltört és egy fogából letört egy darab. Bal vállán zúzódást szenvedett. Bal karját egy ideig felkötve kellett hordania, és ez a kar továbbra is részlegesen immobilizálva van. A derekán és mellkasán is sérülést szenvedett. A (felperes) továbbá a támadás következtében mentális zavarokban és szorongásban szenved [...]

A (felperesnek) jelenleg fájdalmai vannak és a bal szemére részlegesen elvesztette látását. Továbbra is kettős látást tapasztal mindkét szemében, különösen reggelente a felkelést követően. Bal karja továbbra is részlegesen immobilizálva van. Ezenkívül továbbra is mentális zavarokban és szorongásban szenved. A fogából továbbra is le van törve egy darab [...]

A (felperes) az incidens következtében távol maradt a munkából [...]

A (felperest) elbocsátották állásából és jelenleg munkanélküli”.²

A felperesnek a Rendszer keretében benyújtott kérelme

9 2015. október 1-jén a felperes a Rendszer szerinti kárenyhítés iránti kérelmet nyújtott be a Tribunalhoz. 2019. február 14-én a felperessel közölték a Tribunal határozatát (a továbbiakban: **Határozat**), amelynek alapján a Rendszer szerinti kárenyhítés címén 645,65 eurót ítéltek meg számára (a továbbiakban: **megítélt összeg**).

10 A Határozat többek között a következőket mondta ki:

„A (felperes) 2015. július 12-én Dublin városában elkövetett személy elleni erőszak és verés következtében személyi sérüléseket és kárt szenvedett, amikor egy, fiatalkorúakat is magában foglaló csoport rátámadt az otthona előtt az utcán; a csoport egyes tagjaival szemben különböző bűncselekmények miatt vádat emeltek. A (felperes) mindeddig nem részesült kárenyhítésben.

A Tribunal meggyőződött arról, hogy a kért, a (felperes) által közvetlenül viselt költségek közvetlenül az erőszakos bűncselekményeknek tudhatók be, és a kérelem az Általános Rendszer feltételeinek hatálya alá tartozik [...]

A Tribunal megállapítja, hogy a (felperes) nem terjesztett elő fogászati sérülésekből eredő költségekkel kapcsolatos kérelmet.

A Tribunal méltányossági alapon 645,62 euró összeget ítél meg a (felperes) által közvetlenül viselt, a hivatkozott erőszakos bűncselekményeknek közvetlenül betudható költségek tekintetében, az igazolt költségeket is beleértve.

A Tribunal a Rendszer alapján nem ítélt meg a (felperestől) a támadás során ellopott készpénzt vagy más vagyoni veszteségért vagy kárért járó kártalanítást.”

11 A Tribunal 2019. február 14-én kelt levele nem tartalmazta a megítélt összeg bontását, amelyet a felperes solicitorai 2019. április 3-án megfelelően kértek. A Tribunal 2019. április 10-én kelt levelében a felperes solicitorai rendelkezésére bocsátotta a megítélt összeg bontását, amely a következőképpen alakult:

„A vezetői engedély pótlásának díja 44,20 euró

² A kérdést előterjesztő bíróság előtti Eljárás során a felperes három orvosi jelentést nyújtott be, amelyek részletesebben bemutatták sérüléseit. [omissis]

<i>A szemüveg pótlásának díja</i>	<i>339,00 euró</i>
<i>Gyógyszer</i>	<i>28,82 euró</i>
<i>Kórház</i>	<i>100,00 euró</i>
<i>Utazási költségek</i>	<i>133,63 euró</i>
<i>Összesen</i>	<i>645,65 euró”</i>

- 12 A felperes csak 645,65 euró összegű költséget nyújtott be, így a megítélt összeg a felperes által közvetlenül viselt költségek teljes összegét tükrözi. A Rendszer rendelkezéseivel összhangban a megítélt összeg a felperes által közvetlenül viselt költségekre korlátozódott, és nem nyújtott kárenyhítést általános károkért, a lelki sérelmet is beleértve, a felperes által a támadás során elszenvedett jelentős és elhúzódó sérülések ellenére.

Az Eljárás

- 13 A felperes 2019. augusztus 2-án indította meg az Eljárást, többek között a következőket kérve:
- *Annak megállapítása, hogy a Rendszer összeegyeztethetetlen az állammal a 2004. április 29-i 2004/80/EK tanácsi irányelv és/vagy az Alapjogi Charta 1. és/vagy 3. és/vagy 4. és/vagy 7. és/vagy 9. cikke alapján fennálló kötelezettségével, mivel nem biztosít igazságos és megfelelő kárenyhítést az általános károknak, többek között a lelki sérelemnek a Rendszerből való kizárása miatt.*
 - *Annak megállapítása, hogy a felperes mint bűncselekmény áldozatává vált személy, akinek kárenyhítéshez való jogait az állam köteles volt érvényre juttatni, jogosult a lelki sérelem miatti kárenyhítésre.*

A NEMZETI RENDSZER

- 14 A Rendszer egy nem jogszabályon alapuló közigazgatási rendszer, amelyet éves és korlátozott összegű készpénztámogatásból finanszíroznak, és célja, hogy megfelelő esetekben kárenyhítést fizessen a bűncselekménnyel okozott sérülések áldozatainak.
- 15 Egy ilyen Rendszer szükségessége abból eredt, hogy a bűncselekmények áldozatai számára nem állt rendelkezésre érvényesíthető és hatékony jogorvoslat a sérüléseiket illetően (többek között azért, mert az elkövetők esetleg nem azonosíthatók, vagy nem rendelkeznek elegendő pénzeszközzel ahhoz, hogy kártérítést fizessenek, ha más eljárásban megállapítják felelősségüket). Az 1974-es Rendszer történelmi háttérében az 1972 végén és 1973 elején Dublinban elkövetett terrorista bombamerényletek álltak.

- 16 1972. október 1. óta azok a személyek, akik az ír állam joghatósága alá tartozó területen erőszakos bűncselekmény következtében sérelmet szenvednek, kérelmet nyújthatnak be a Rendszer alapján biztosított kárenyhítés igénybevétele érdekében. A Rendszert azzal a szándékkal dolgozták ki, hogy az a jogi ismeretekkel alig vagy egyáltalán nem rendelkező személyek számára is érthető legyen, és hogy a személyek saját nevükben eljárva, jogi segítség szükségessége nélkül tudjanak kérelmet benyújtani a Tribunalhoz.
- 17 A Tribunal 1974. május 8-án hozták létre a Rendszer kezelése és a kérelmek elsőfokú elbírálása céljából, és az időben megelőzi a kárenyhítésről szóló irányelvet. A Rendszert létrehozása óta kétszer módosították, 1986-ban (ez az Eljárásban alkalmazandó Rendszer^[omissis]) és 2021-ben.^[omissis]
- 18 A Rendszer 1. bekezdése úgy rendelkezik, hogy kárenyhítésre irányuló kifizetés teljesíthető személyi sérülés esetén, „*amennyiben a sérülés közvetlenül erőszakos bűncselekménynek tudható be [...]*”. Eredeti formájában a Rendszer rendelkezett általános kártérítés fizetéséről, a lelki sérelmet is beleértve, ezt azonban 1986-ban eltörölték, mivel egy súlyos gazdasági visszaesés jellemezte időszakban megterhelést jelentett az állam pénzügyi forrásaira nézve.
- 19 Az 1986-ban módosított Rendszer lehetővé tette, hogy az áldozat számára kárenyhítésként „méltányossági alapon” kifizetést teljesítsenek. Közelebbről, a Rendszer 6. bekezdése úgy rendelkezett, hogy a Tribunal a módosított Civil Liability Act 1995 (a polgári jogi felelősségről szóló 1995. évi törvény) szerinti károk alapján kárenyhítést ítél meg, azzal a kivétellel, hogy kárenyhítés nem fizetendő:
- a) *elrettető, büntető jellegű vagy súlyos kártérítés útján;*
 - b) *a szexuális bűncselekmény áldozata gyermekének tartása tekintetében;*
 - c) *a várható élettartam elvesztése vagy csökkenése tekintetében;*
 - d) *amennyiben az áldozat elhalálozott, az áldozat örökösei javára; vagy*
 - e) *az 1986. április 1. után elszenvedett sérüléseket illetően a lelki sérelem tekintetében. (a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)*
- 20 A Rendszer nem határoz meg felső határt az annak alapján fizetendő kárenyhítésre vonatkozóan. Az eljárási költségek és kiadások nem téríthetők meg a Rendszer keretében.
- 21 Az Eljárásban az elsődleges jogvita az elszenvedett sérülések miatti kárenyhítés fizetésének az áldozatot érő lelki sérelem tekintetében történő kizárására és annak a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdésével való összeegyeztethetőségére vonatkozik.

JOGI HÁTTER

Az uniós jog

A kárenyhítésről szóló irányelv

- 22 A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése megköveteli, hogy a tagállamok „igazságos és megfelelő kárenyhítés” nyújtása útján érvényre juttassák a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak jogait mind belföldi, mind határokon átnyúló esetekben, a következő megfogalmazásban:

„Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy a területükön szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak nyújtott kárenyhítés tekintetében nemzeti jogszabályaik előírják egy olyan rendszer meglétét, amely igazságos és megfelelő kárenyhítést biztosít az áldozatok számára.”

- 23 A kárenyhítésről szóló irányelv preambulumbekzdései a következőképpen határozzák meg az irányelv mögöttes céljait:

„(1) Az Európai Közösség egyik célkitűzése az, hogy megszüntesse a személyek és szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgása előtt álló akadályokat.

(3) 1999. október 15–16-i tamperei ülésén az Európai Tanács hangsúlyozta a bűncselekmények áldozatainak védelmével kapcsolatos minimumszabályok kidolgozásának szükségességét, különösen a bűncselekmények áldozatainak igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel, valamint kártérítéshez fűződő jogaikkal – beleértve az eljárási költségek megtérítését is – összefüggésben [...]

(6) Az Európai Unióban a bűncselekmények áldozatainak igazságosan és megfelelő módon biztosítani kell a nekik okozott károk enyhítését, tekintet nélkül arra, hogy a bűncselekményt az Európai Közösségen belül hol követték el.

(7) Ezen irányelv együttműködési rendszert hoz létre, a határokon átnyúló tényállások esetén a bűncselekmények áldozatai számára a kárenyhítéshez való hozzájutás megkönnyítése céljából; e rendszer működése a tagállamok területén szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak kárenyhítésével kapcsolatos tagállami szabályozásokon alapul. Ezért ilyen kárenyhítési mechanizmusnak valamennyi tagállamban rendelkezésre kell állnia [...]

(10) A bűncselekmények áldozatai gyakran nem kaphatnak kártérítést az elkövetőtől, mivel az elkövető esetleg nem rendelkezik a kártérítést elrendelő bírósági határozat teljesítéséhez szükséges eszközökkel, vagy mert az elkövető nem ismert, illetve nem vonható felelősségre.”

Az uniós ítélkezési gyakorlat

- 24 A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdését a Bíróság csak szűk körben vizsgálta. Noha nincsenek olyan ügyek, amelyek közvetlenül és véglegesen tisztáznák az Eljárásban vitatott elsődleges kérdést, vagyis azt, hogy kárenyhítést kell-e nyújtani a vagyoni és a nem vagyoni károkért, beleértve a lelki sérelmet is, és ha igen, milyen mértékben, a Bíróság által a **BV** ügyben nemrégiben hozott határozat hasznos iránymutatással szolgál.

Igazságos és megfelelő kárenyhítés

- 25 A **BV** ügyben a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmében többek között arra kereste a választ, hogy az olaszországi kárenyhítési rendszer alapján a szexuális erőszak áldozatai számára nyújtott, 4800 euró összegű átalány-kárenyhítés a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése értelmében „*igazságos és megfelelő kárenyhítésnek*” minősíthető-e.
- 26 A Bíróság megállapította, hogy bár a kárenyhítésről szóló irányelvvel nem ellentétes az átalány-kárenyhítés, nem tűnik úgy, hogy a 4800 eurós átalányösszeg megfelelné a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „*igazságos és megfelelő kárenyhítésnek*”. E döntés meghozatala érdekében a Bíróság a következő elveket rögzítette:
- i. A tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a fizetendő kárenyhítési összeget és az ilyen kárenyhítés meghatározásának részletes szabályait illetően. (58. és 61. pont)
 - ii. A kárenyhítést azon tagállam illetékes hatóságának kell megfizetnie, amelynek területén a bűncselekményt elkövették, olyan nemzeti kárenyhítési rendszer útján, „*amelynek pénzügyi életképességét [...] [a] szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények valamennyi áldozatának igazságos és megfelelő kárenyhítése érdekében biztosítani kell*”. (59. pont)
 - iii. A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti „*igazságos és megfelelő kárenyhítés*” nem feltétlenül felel meg azon kártérítésnek, amelyet adott esetben e bűncselekmény elkövetőjének terhére megállapítanak. Ugyanennek a kárenyhítési összegnek „*nem kell feltétlenül biztosítania az ezen áldozatot ért vagyoni és nem vagyoni kár teljes megtérítését*”. (60. pont)
- 27 A Bíróság továbbá a kárenyhítés[ről szóló irányelv] 12. cikke (2) bekezdése értelmezésének a következő „*releváns szempontjait*” határozta meg, amelyeket a tagállamoknak figyelembe *kell* venniük annak biztosítása érdekében, hogy a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatai „*igazságos és megfelelő*” kárenyhítésben részesüljenek:

- i Valamely tagállam túllép a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében biztosított mérlegelési mozgástéren, „*ha a nemzeti rendelkezései a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatai számára pusztán jelképes vagy nyilvánvalóan elégtelen*

kárenyhítést írnak elő az elkövetett bűncselekmény ezen áldozatokra gyakorolt következményeinek súlyosságára tekintettel”. (63. pont – a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)

ii A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése alapján az áldozatoknak nyújtott kárenyhítés „az őket ért vagyoni és nem vagyoni kár megtérítéséhez való hozzájárulást jelent”. (64. pont – a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)

iii A vagyoni és nem vagyoni kár megtérítéséhez való hozzájárulás „akkor tekinthető »igazságosnak és megfelelőnek«, ha megfelelő mértékben ellensúlyozza az őket ért szenvedést”. (64. pont – a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)

iv A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdésével nem ellentétes az általános-kárenyhítés fizetése, amennyiben az összeg „az elszenvedett erőszak jellegétől függően” változhat a „nyilvánvalóan elégtelen” megítélt összeg elkerülése érdekében. (65. és 66. pont)

v Az általános-kárenyhítés nem minősíthető „igazságos és megfelelő” kárenyhítésnek, ha figyelmen kívül hagyja az elkövetett bűncselekmény áldozatokra gyakorolt „következményeinek súlyosságát”. (69. pont)

vi A kárenyhítésnek „megfelelő hozzájárulást [kell jelentenie] az elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kár megtérítéséhez”. (69. pont – a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)

28 A **BV** ügyben a főtanácsnok megjegyezte, hogy az ezen irányelv szerinti kárenyhítés mögött eltérő indok és logika húzódik meg, mint a nemzeti szerződésen kívüli felelősségi jog alapján fizetendő kártérítés mögött. A nemzeti szerződésen kívüli felelősségi jog alapján az elkövetőt általában teljes reparáció vagy helyreállítás teljesítésére kötelezik, és a megítélt összegnek a lehető legszorosabban tükröznie kell az áldozat által elszenvedett kár, sérülés és fájdalom teljes kompenzációját. A kárenyhítésről szóló irányelv alapján nyújtott kárenyhítés logikája azonban egy, a bűncselekmények áldozatai számára nyújtott (általános) állami (pénzbeli) támogatásnak felel meg, amelynek alapját nem a tagállami hatóságok felróható magatartásának valamilyen formája jelenti.

29 A **BV** ügyben a főtanácsnok rámutatott továbbá, hogy bár azon követelmény, hogy a kárenyhítés igazságos és megfelelő legyen, korlátot szab a tagállamok mérlegelési jogkörének, ez a korlát azonban különösen „enyhe”. Következésképpen a kárenyhítésről szóló irányelv kétségtelenül bizonyos mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára a kárenyhítési rendszereik kialakítása során. Mindazonáltal a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a tagállamok hatáskörrel rendelkeznek-e arra, hogy oly módon korlátozzák a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozataira vonatkozó kárenyhítési rendszereik alkalmazási körét, hogy teljes

mértékben kizárják a nem vagyoni kár – többek között a lelki sérelem – miatti kárenyhítés kifizetését.

Nem vagyoni kár

- 30 A **BV** ügyben a Bíróság nem részletezte, hogy milyen kár tekinthető „nem vagyoni” jellegűnek. Úgy tűnik, hogy ezt a Bíróság a kárenyhítésről szóló irányelvvel összefüggésben még nem vizsgálta.
- 31 A Bíróság bizonyos mértékben vizsgálta a „nem vagyoni” kár kifejezést olyan ügyekben, amelyekben a kár megtérítését az EUMSZ 340. cikk alapján követelték, valamint adatvédelmi összefüggésben.
- 32 Az **Európai Unió (képviseli az Európai Unió Bírósága) kontra Kendrion NV** ügyben (C-150/17, ECLI:EU:C:2018:612), amely egy, az EUMSZ 340. cikk szerinti kártérítési keresetre vonatkozott, a főtanácsnok az indítványa 12. oldalán részletesen vizsgálta a nem vagyoni kár fogalmát. A 105. és azt követő pontokban a főtanácsnok a következőket állapította meg:

105. Az EUMSZ 340. cikk szerinti kártérítés a károsult eszközeinek a lehető legteljesebb, az uniós intézmény jogellenes magatartása előtti állapotába való helyreállítására irányul.

Ezért azon anyagi veszteség után, amely az említett magatartás közvetlen következménye, főszabályként az említett veszteséggel megegyező összegű kártérítés fizetendő.

106. Ugyanakkor [a veszteséggel megegyező összeg kiszámítására] a nem anyagi, vagy nem vagyoni veszteségek esetén nincs lehetőség. A legtöbb jogrendszerben a „nem vagyoni” kár fogalma az immateriális jellegű károkra utal, amelyekhez nem könnyű gazdasági értéket társítani, mivel szigorú értelemben véve nincs piaci értékük. Az ilyen károk jellemző példája fájdalommal és szenvedéssel, érzelmi gyötrődéssel, az élet vagy a kapcsolatok sérülésével jár. Lényegében a fizikai és/vagy lelki sérülés különböző formáit fedi le [...]

108. Ha egy adott ügyben valamely anyagi (és nem jelképes) kártérítést ítélnék a helyreállítás legmegfelelőbb formájának, nem könnyű feladat meghatározni a megítélendő összeget. Az ilyen ügyben hatáskörrel rendelkező bíróságnak meg kell becsülnie azt az összeget, amely megfelelően tükrözi a károsultat ért sérelmet, anélkül hogy indokolatlanul büntetné a jogellenes magatartás elkövetőjét. Nyilvánvaló vagy általánosan elfogadott gazdasági zsinórmérték hiányában a bíróság esetleg csak az olyan általános elvekben talál iránymutatást, mint például egyfelől a méltányosság, az igazságosság és arányosság, másfelől pedig az előreláthatóság, jobbiztonság, valamint az egyenlő bánásmód.

109. Vagyis elkerülhetetlen, hogy a bíróság jelentős mozgástérrel rendelkezzen, hogy megállapítsa a nem vagyoni kár fennállását, a megfelelő kártérítés módját és adott esetben kiszámítsa a megítélendő összeget.

- 33 Az **UI kontra Österreichische Post AG** ügyben (C-300/21) a Bíróság meghozta az első olyan ítéletét, amelyben a nem vagyoni kárt a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 82. cikke kontextusában vizsgálta. A Bíróság megjegyezte, hogy a GDPR nem tartalmaz olyan rendelkezést, amelynek az lenne a célja, hogy meghatározza az azon kártérítés megítélésére vonatkozó szabályokat, amelyet az érintettek igényelhetnek. Ennélfogva, az adott területre vonatkozó uniós jogi szabályok hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjére tartozik az ilyen keresetekre vonatkozó részletes szabályok meghatározása, és különösen az ennek keretében járó kártérítés terjedelmének meghatározását lehetővé tevő szempontok meghatározása, az egyenértékűség és a hatékony érvényesülés elveinek tiszteletben tartása mellett. A **VB kontra Natsionlna Agentsia Za Prihodite** ítéletben (C-340/21, ECLI:EU:C:2023:986) a Bíróság megerősítette, hogy a „nem vagyoni kár” fogalma magában foglalja az olyan helyzetet, amikor az érintett azzal kapcsolatos megalapozott félelmet él át, hogy egyes személyes adatait harmadik személyek a jövőben terjeszthetik vagy visszaélészerűen felhasználhatják.
- 34 2009. április 20-án a Bizottság jelentést tett a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a kárenyhítésről szóló irányelv alkalmazásáról. A jelentés egy, 2006. január 1. és 2008. december 31. közötti időszakra kiterjedő, arra vonatkozó vizsgálat eredményeit tartalmazta, hogy milyen szakaszban volt akkor a kárenyhítésről szóló irányelv végrehajtása a tagállamokban. A jelentés megállapította többek között, hogy a tagállamok nagy többségének rendszere a személyi sérülésért és halálért is kárenyhítést ad, valamint, hogy jelentős többségük beépítette a rendszerébe a betegség által okozott sérülést és a szellemi épség sérelmét. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a nemzeti kárenyhítési rendszerek igazságos és megfelelő kártérítést biztosítanak az áldozatok számára, és úgy tűnik, hogy valamennyi tagállamban jelentős mértékű megfelelés áll fenn.

A nemzeti jog

A nemzeti jogszabályok

- 35 A Rendszer nem jogszabályon alapuló eszköz. Olyan közigazgatási eljárás, amelynek keretében a bűncselekmények áldozatai kárenyhítést kérhetnek az államtól. Nem vitatott, hogy korábbi, mint a kárenyhítésről szóló irányelv.

A nemzeti ítélkezési gyakorlat

A lelki sérelem miatti kárenyhítéshez való jognak a kárenyhítésről szóló irányelv alapján való fennállására vonatkozó releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

- 36 A Bíróság **BV** ügyben hozott határozatát Írországban a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) a **Doyle kontra The Criminal Injuries Compensation Tribunal és társai** és a **Kelly kontra The Criminal Injuries Compensation Tribunal és társai** ügyben ([2020] IECA 342 sz., a továbbiakban: **Doyle/Kelly** ügy) részletesen vizsgálta. A fellebbezők több okból is vitatták a Rendszert, és többek között azzal érveltek, hogy a lelki sérelem miatti kárenyhítés kizárása sérti a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdését.
- 37 A fellebbezők előadták, hogy a bíróságokat az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve kell, hogy vezérelje, és hogy a Bíróság **BV** ügyben hozott határozata kötelezi őket annak biztosítására, hogy – az általános kártérítés megítélésére vonatkozó hatáskör révén – a szándékosan elkövetett bűncselekmények *„áldozatait által elszenvedett kár következményeinek súlyosságát valamilyen módon figyelembe vegyék”*. Az ellenérdekű felek azzal érveltek, hogy a Bíróság *„igazságos és megfelelő”* kárenyhítéssel kapcsolatos (az 58. és 61. pontban szereplő) megállapításait az olasz rendszerrel összefüggésben kell értelmezni, amely általán-kárenyhítést írt elő. Ezzel szemben az írországi Rendszerben nincs felső korlát, és kifizetés teljesíthető számos, az áldozat által közvetlenül viselt költség tekintetében, a jövőbeli bevételkiesést is beleértve.
- 38 A 69. pontban a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) megerősítette, hogy *„[i]mmár nem kétséges, hogy a [kárenyhítésről szóló] irányelv valóban az államtól származó kárenyhítéshez való, uniós jogon alapuló jogot biztosít”* a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatai számára.
- 39 A Bíróság által a kárenyhítésről szóló irányelv hatályát illetően megfogalmazott *„fontos pontosításra”* és a kárenyhítéshez való, uniós jogon alapuló jog megerősítésére tekintettel [omissis] [a bíró] megállapította, hogy meg kell vizsgálni többek között e jog terjedelmét vagy hatályát, és *„különösen a lelki sérelemért nyújtandó kárenyhítésnek az ír Rendszertől való kizárását [...]”*.
- 40 A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) megállapította, hogy a **BV** határozatban szerepelnek olyan megjegyzések, amelyek mind a fellebbezők, mind az ellenérdekű felek álláspontját alátámasztják. Az ellenérdekű felek álláspontját alátámasztó megjegyzéseket a következőképpen foglalta össze (a 129. pontban):

„Az ítéletben szereplő hivatkozások a tagállamok számára biztosított mérlegelési mozgástérre, a nemzeti rendszerek pénzügyi életképessége biztosításának szükségességére, valamint arra a körülményre vonatkozóan, hogy a kárenyhítésnek nem feltétlenül kell megfelelnie annak, amelyre a tényleges elkövetőt köteleznék, továbbá arra vonatkozóan, hogy ami tilos, az a »pusztán jelképes« vagy »nyilvánvalóan elégtelen« [kárenyhítés], valamint az általánalapú megközelítést alkalmazó rendszerek elvi jóváhagyására vonatkozóan, mind az állam álláspontját támasztja alá.”

- 41 A fellebbezők álláspontját illetően a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) rámutatott a **BV** ítéletben szereplő, mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kárra való „ismételt hivatkozásokra”, és (a 129. pontban) a következőket mondta ki:

„Ugyanakkor tekinthető úgy, hogy a mind a »nem vagyoni«, mind a vagyoni kárra való egyértelmű és ismételt hivatkozások alátámasztják a fellebbezők azon álláspontját, amely szerint a lelki sérelemért nyújtandó kárenyhítés nem zárható ki eleve teljes mértékben.”

- 42 A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) a 129. pontban a következőket állapította meg:

„Álláspontom szerint a BV ügy jelentős útmutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy mi minősül »igazságos és megfelelő« kárenyhítésnek, de nem jelzi egyértelműen, hogy egy tagállamnak kell-e bizonyos mértékű kárenyhítést nyújtania a lelki sérelem miatt.” (a [kérdést előterjesztő bíróság] kiemelése)

- 43 A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) megállapította, hogy annak a kérdésnek a megoldásához, hogy a Rendszernek kell-e mind a különleges, mind az általános károkról (vagyoni és nem vagyoni károk) rendelkeznie, szükséges lehet, hogy egy írásbeli bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen elő, azonban többek között az idő előtti jelleggel összefüggő okok miatt abban az ügyben nem kívánt ilyen kérelmet előterjeszteni.

A „nem vagyoni” kárra vonatkozó releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

- 44 Azt a kérdést, hogy a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmény áldozatának milyen kárt kell elszenvednie ahhoz, hogy „nem vagyoni” kárról legyen szó, az írásbeli jog nem határozza meg. Ez nem meglepő, tekintettel arra, hogy a Rendszer az ilyen károk tekintetében nem rendelkezik kárenyhítés fizetéséről. Meg kell azonban jegyezni, hogy a „nem vagyoni” kár terjedelmével az írásbeli Circuit Court (körzeti bíróság, Írország) nemrég foglalkozott adatvédelmi összefüggésben.

- 45 A **Kaminski kontra Ballymaguire Foods Limited** ügyben ([2023] IECC 5) [omissis] [a bíró] elfogadta, hogy a Data Protection Act 2018 (2018. évi adatvédelmi törvény) 117. cikke és/vagy a GDPR alperes általi megsértése következtében a felperes igen kellemetlen helyzetbe került és alváshiányban szenvedett, és jogosult volt nem vagyoni kár miatti kártérítésre. A [Circuit] Court (körzeti bíróság) vázolta a nem vagyoni kár értékelésekor alkalmazható tényezőket, beleértve a következőket:

„Nincs a nem vagyoni kár megtérítése iránti kérelem fennállásához szükséges minimális súlyossági küszöb. A nem vagyoni kár megtérítése azonban nem terjed ki a »puszta feldúltságra«.

Az adatvédelmi jogsértés és a kért kártérítés között összefüggésnek kell fennállnia.

Ha a kár nem vagyoni jellegű, úgy annak ténylegesnek, és nem spekulatívnak kell lennie.

A károkat bizonyítani kell. Alátámasztó bizonyítékok benyújtása különösen szükséges. Következésképpen például a stressz és szorongás miatti kártérítés iránti követelés esetében független bizonyítékokra, így például pszichológus által készített jelentésre vagy orvosi bizonyítékokra van szükség [...]

A lelki sérelem miatti kártérítés funkciójára és értékelésére vonatkozó releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

- 46 A lelki sérelem miatti általános kártérítés (vagy a nem vagyoni kár megtérítése) funkcióját az ír Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) a **Sinnott kontra Quinnsworth** ügyben ([1984] ILRM 523) hozott határozatában vizsgálta, amelyben a főbíró a következőket állapította meg (az 531. oldalon):

„Az általános kártérítés célja, hogy méltányos és észszerű pénzbeli kompenzációt jelentsen azon fájdalomért, szenvedésért, kényelmetlenségért és az élettel járó örömeik elvesztésért, amelyet a sérülés a felperes számára okozott és okozni fog.”

- 47 A „*Compensating the Victims of Crime*” (A bűncselekmények áldozatainak kárenyhítése) című konzultációs dokumentumában [omissis] a Law Reform Commission (jogi reformokkal foglalkozó bizottság) megjegyzi, hogy bármely bűncselekmény áldozata pert indíthat a neki állítólag sérülést okozó személlyel szemben, mivel a bűncselekmény általában jogellenes károkozást megvalósító tényállásnak (tortious wrongdoing) is minősül, mint például a testi sértés cselekménye (tort).

- 48 Az elkövető által fizetendő kártérítés értékelését illetően a Court of Criminal Appeal (fellebbviteli büntetőbíróság, Írország) a **The People (DPP) kontra Lyons** ügyben ([2014] IECCA 27) kimondta, hogy:

„Szinte magától értetődő, hogy az a személy, aki bűncselekmény elkövetése révén más személynek sérülést vagy kárt okoz, polgári eljárás keretében a teljes kártérítés fizetéséért egyéni felelősséggel tartozik. Ez az elítélt személy büntetőjogi felelősségétől független polgári jogi felelősséget jelent.”

- 49 Az elrettentő jellegű kártérítés lehetőségétől eltekintve az elkövető által az ilyen szerződésen kívüli károkozás miatti felelősség tekintetében fizetendő kártérítés összegét valószínűleg a Judicial Council (bírói tanács) által 2021-ben elfogadott Personal Injury Guidelines (személyi sérülésekre vonatkozó iránymutatás) alapján fogják meghatározni, amely katalogizálja azon kártérítési szinteket, amelyek álláspontja szerint a különböző típusú személyi sérülések esetén méltányos és igazságos módon megítélhetők.

- 50 A **DPP kontra Stephen Duffy** ügyben ([2023] IESC 1) a Supreme Court (legfelsőbb bíróság) rámutatott a **BV** határozat jelentőségére, és a 67. pontban megállapította:

„A Bíróság azt is kimondta, hogy a bűncselekmények áldozatainak nyújtott »igazságos és megfelelő« kárenyhítésnek nem feltétlenül kell megegyeznie azzal az összeggel, amelynek megfizetésére az elkövető teljes jóvátételként kötelezhető. Az ehelyett az elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kár megtérítéséhez való hozzájárulást jelent. Ezenkívül az államoknak jogában áll biztosítani, hogy rendszereik pénzügyileg életképesek legyenek. Ugyanakkor a kárenyhítésként megítélt összegeknek figyelembe kell venniük a bűncselekmény áldozatra gyakorolt következményeinek súlyosságát, és nem lehetnek »pusztán jelképes[ek] vagy nyilvánvalóan elégtelen[ek]«”.

A BÍRÓSÁGHOZ FORDULÁS SZÜKSÉGESSÉGE

- 51 A fentiek fényében a kérdést előterjesztő bíróság számára úgy tűnik, hogy szükség van annak tisztázására, hogy a kárenyhítésről szóló irányelv megköveteli-e a tagállam[ok]tól, hogy kárenyhítést nyújtsanak az áldozatoknak mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kár tekintetében. A Bíróság által a **BV** ítéletben azonosított „*releváns szempontok*” jelentik-e azon minimumkövetelményeket, amelyek szükségesek annak biztosításához, hogy egy kárenyhítési rendszer a 12. cikk (2) bekezdése értelmében „*igazságos és megfelelő*” kárenyhítést nyújtson a szándékosan elkövetett bűncselekmények áldozatai számára?
- 52 Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság számára úgy tűnik továbbá, hogy szükség van annak tisztázására, hogy a kár mely formái tartoznak a „*nem vagyoni kár*” körébe, és hogy ez magában foglalja-e különösen az áldozat „*lelki sérelmét*”. Röviden, kötelesek-e a tagállamok bizonyos kárenyhítést nyújtani a lelki sérelemért[?]
- 53 Végül a **BV** ítéletből egyértelműen kitűnik, hogy az „*igazságos és megfelelő kárenyhítés*” a kárenyhítésről szóló irányelv alkalmazásában nem feltétlenül felel meg azon kártérítésnek, amelyet adott esetben a személyi sérülésekre vonatkozó iránymutatás alapján az e bűncselekmény elkövetőjének terhére megállapítanak. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság számára úgy tűnik, hogy szükség van az egyrészt a teljes kártérítés (vagyis az áldozat számára az elkövető terhére megállapítható kártérítés), másrészt pedig a kárenyhítésről szóló irányelv alkalmazásában az „*igazságos és megfelelő kárenyhítésnek*” minősülő összeg közötti viszony tisztázására.

AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA UTALÁS INDOKAI

- 54 A kérdést előterjesztő bíróság előtti felek mindegyike előadja, hogy az Eljárás keretében felmerülő fenti kérdések megválaszolása érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak a Bíróság segítségére van szüksége a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikke (2) bekezdésének értelmezéséhez.

- 55 A kérdést előterjesztő bíróság egyetért azzal, hogy a Bíróság **BV** ítéletét követően további tisztázásra van szükség azzal kapcsolatban, hogy a Rendszer, amely nem halálos kimenetelű esetekben tiltja a lelki sérelem miatti kárenyhítés fizetését, összeegyeztethetetlen-e az államnak a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettségeivel, és ha igen, milyen szempontoknak kell vezérelniük a kérdést előterjesztő bíróságot a „*lelki sérelem*” miatti kárenyhítés megállapítása során.
- 56 A kérdést előterjesztő bíróságot arról tájékoztatták, hogy hozzávetőleg 17 külön ügy van folyamatban az ír High Court (felsőbbíróság) előtt, amelyekben ugyanez a kérdés merült fel. Ezekben az ügyekben is figyelembevételre kerül majd a segítség, amelyet a Bíróság a jelen eljárásban nyújthat.
- 57 Az Eljárás keretében felmerülő fenti kérdések megválaszolásához a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság segítségét kéri a kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikke (2) bekezdésének értelmezéséhez és a fenti konkrét kérdések eldöntéséhez.

AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT KÉRDÉSEK

- a) Megköveteli-e a 2004/80/EK irányelv (a továbbiakban: **kárenyhítésről szóló irányelv**) 12. cikkének (2) bekezdése által a tagállamokra rótt azon kötelezettség, hogy a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatai számára „*igazságos és megfelelő kárenyhítést*” nyújtsanak, hogy az áldozat számára a **Presidenza del Consiglio dei Ministri kontra BV** ítélet (C[-]129/19, EU:C:2020:566, a továbbiakban: **BV** ítélet) értelmében mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kár tekintetében kárenyhítést nyújtsanak?
- b) Amennyiben az a) kérdésre igenlő válasz adandó, a kár mely formái tartoznak a „*nem vagyoni kár*” körébe?
- c) Közelebbről, a „*nem vagyoni kár*” körébe tartozik-e az áldozatot érő „*lelki sérelem*”?
- d) Amennyiben az a) és c) kérdésre igenlő válasz adandó, figyelembe véve, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell rendszereik pénzügyi életképességét, milyen viszonyban kell állnia az áldozat számára a kárenyhítésről szóló irányelv alapján megítélt „*igazságos és megfelelő kárenyhítésnek*[?]” azzal a szerződésen kívüli károkozás alapján járó kártérítéssel, amelyet ezen áldozat számára az érintett [bűncselekmény] elkövetőjével mint a kárt okozó cselekmény elkövetőjével szemben megítélnének[?]
- e) A kárenyhítésről szóló irányelv 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, „*[az áldozatok számára biztosított] igazságos és megfelelő kárenyhítés[nek]*” tekinthető-e a „*Scheme of Compensation for Personal Injuries Criminally Inflicted*” (a bűncselekménnyel okozott személyi sérülések tekintetében nyújtandó kárenyhítésre vonatkozó rendszer, a továbbiakban: **Rendszer**) alapján kialakított, az áldozatoknak járó kárenyhítés, ha egy áldozat számára kárenyhítésként 645,65

euró összeget ítélnék meg egy tartós látásromláshoz vezető súlyos szemsérülés tekintetében?

A KÉRDÉST ELŐTERJESZTŐ BÍRÓSÁG ÁLLÁSPONTJA

- 58 A Bíróságnak az „Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan” című dokumentuma (HL 2019. C 380., 1. o.) rögzíti, hogy a kérdést előterjesztő bíróság lényegre törően jelezheti az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válasza vonatkozó álláspontját, mivel ez hasznos lehet a Bíróság számára.
- 59 A kérdést előterjesztő bíróságnak a fenti a)–c) kérdés tárgyával kapcsolatos álláspontja a következő:

A Bíróság általi három hivatkozás (a **BV** ítélet 60., 64. és 69. pontjában) az „igazságos és megfelelő kárenyhítésre”, amely a „*vagyoni kár*” mellett kifejezetten a „*nem vagyoni kár*” is kiterjed, határozottan arra utal, hogy a „*nem vagyoni kár*” tekintetében nyújtandó kárenyhítés nem zárható ki teljes mértékben.

A nem vagyoni kár fogalmilag nem különböztethető meg a „*lelki sérelemtől*”, amelynek tekintetében az általános kártérítés méltányos és észszerű pénzbeli kompenzáció nyújtására hivatott.

Ezenkívül a **BV** ítélet 64. pontjában a Bíróság kimondta, hogy az áldozatoknak nyújtott kárenyhítés „*az őket ért vagyoni és nem vagyoni kár megtérítéséhez való hozzájárulást*” jelent. A Bíróság ezt követően kimondta, hogy az ilyen hozzájárulás akkor tekinthető „*igazságosnak és megfelelőnek*”, ha megfelelő mértékben ellensúlyozza az őket ért „*szenvedést*”. A *szenvedésre* való hivatkozás szintén erőteljesen arra utal, hogy a „*lelki sérelem*” tekintetében legalább bizonyos mértékben kárenyhítést kell nyújtani.

Végezetül nehezen belátható, hogyan tekinthető úgy, hogy a kárenyhítés figyelembe veszi az áldozatra gyakorolt „*következmények súlyosságát*” (a **BV** ítélet 63. és 69. pontjában foglaltak szerint), ha a „*lelki sérelem*” miatti kárenyhítés teljes mértékben ki van zárva.

Következésképpen ahhoz, hogy a 12. cikk (2) bekezdése értelmében vett „*igazságos és megfelelő kárenyhítésnek*” lehessen minősíteni, az áldozat számára biztosított kárenyhítésnek magában kell foglalnia bizonyos mértékű hozzájárulást a „*lelki sérelem*” tekintetében.

2024. március 22.